

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Jasper Meekes
j.meekes@nijmegen.nl
T 0686555082

Ons kenmerk

D240713874

Bijlage(n)

Bijgevoegd: Ja

Datum 27 augustus 2024
Onderwerp 24-uursknip Griftdijk

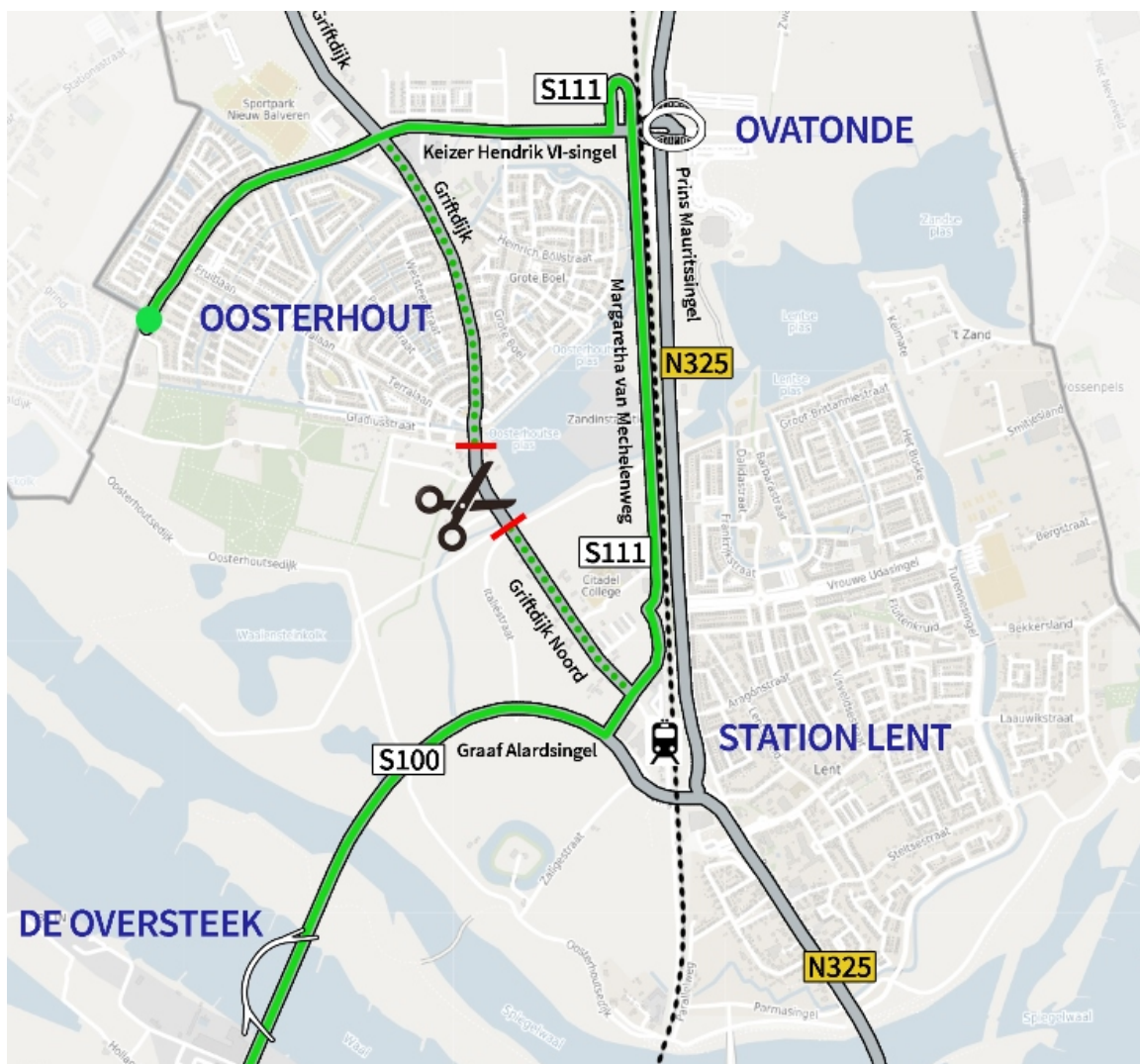
Geachte leden van de raad,

Samenvatting

In 2018 is op de Griftdijk Noord in Lent een bewonersvriendelijke spitsknip aangebracht. Dit houdt in dat in de spits, tussen 7:00 en 9:00 en tussen 16:00 en 18:00, alleen verkeer met een ontheffing gebruik kan maken van de Griftdijk Noord. Deze ontheffing kan worden aangevraagd door bewoners van de omliggende wijken. Ook lijnbussen en taxi's kunnen de knip passeren. Bij de invoering van deze spitsknip in 2018 is in het raadsbesluit aangegeven dat vanwege de verwachte toename van verkeer deze spitsknip op termijn uitgebreid zou moeten worden. In de evaluatie van de spitsknip uit 2019 werd duidelijk dat een toekomstige uitbreiding van de spitsknip de vorm van een 24-uursknip zou moeten krijgen, omdat anders de situatie voor weggebruikers niet goed herkenbaar is. Vanwege de toegenomen intensiteiten op de Griftdijk en Griftdijk Noord en vanwege de plannen voor herinrichting van de Griftdijk en Griftdijk Noord wordt de invoering van deze 24-uursknip nu voorbereid. In deze brief worden de argumenten en overwegingen voor de invoering van deze 24-uursknip toegelicht.

Introductie

In 2016 is besloten tot het aanbrengen van een bewonersvriendelijke spitsknip op de Griftdijk Noord. Zonder ontheffing is het verboden om tijdens de spitsuren (tussen 7:00 en 9:00 en tussen 16:00 en 18:00) door deze knip te rijden. Met camera's wordt deze spitsknip gehandhaafd, waarbij bij een eerste overtreding een waarschuwing wordt verstuurd en bij een tweede overtreding een boete. Bij de aanleg van de spitsknip in de Griftdijk Noord in Lent is in het raadsvoorstel aangegeven dat het op termijn noodzakelijk zou zijn om de spitsknip uit te breiden. Door de bouw van woningen en verdere ontwikkelingen in de Waalsprong neemt het verkeer op de Griftdijk Noord toe. Hierdoor nemen ook buiten de spits de verkeersintensiteiten toe tot een onwenselijk niveau voor de weginrichting van de Griftdijk en Griftdijk Noord.

Figuur 1: ligging van de knip in de Grifdijk Noord

Voorgaande besluitvorming en informatie spitsknip en 24-uursknip

In het raadsvoorstel over de Spitsknip van 14 juni 2016 (D161190935) is aangegeven dat “zodra de verkeersintensiteit richting 2025 conform de modelberekeningen toeneemt richting de huidige intensiteit, dient te worden bepaald wat het moment is om de werking van de knip over een groter deel van de dag uit te breiden.” Op 14 mei 2019 is de gemeenteraad door het college geïnformeerd over de evaluatie van de spitsknip op de Grifdijk-Noord. Deze evaluatie gaf duidelijk aan dat de spitsknip het beoogde effect had, maar dat het feit dat de knip slechts op beperkte tijden gold de bebording complex maakte. Dit leidde tot een hoog aantal overtredingen en boetes. In dat kader zou een uitbreiding van de spitsknip de vorm van een 24-uursknip dienen aan te nemen. Uitkomst van deze evaluatie was ook een advies om het moment van invoering van de 24-uursknip naar voren te halen, bijvoorbeeld naar medio 2020. In een brief aan de raad van 24 maart 2020 (E20.001003) is vervolgens gemeld dat het op dat moment toch nog te vroeg was om over te gaan tot het invoeren van een 24-uursknip. In deze brief is aangegeven dat bij afronding van de woningbouw in de westflank van de Waalsprong (Hof van Holland,

Woenderskamp en Koudenhoek) en opening van de Italiëstraat een uitbreiding van de werkingsduur van de knip aan de orde zal komen. Inmiddels is deze bebouwing grotendeels afgerond en is de Italiëstraat inclusief rotonde in gebruik genomen. Ook is de verkeersintensiteit toegenomen, in lijn met de modelberekeningen richting 2025 zoals benoemd in het raadsvoorstel uit 2016. Daarmee is uitbreiding van de spitsknip naar een 24-uursknip nu aan de orde.

Context

De functie van de Griftdijk en Griftdijk Noord is in de afgelopen jaren sterk veranderd. Voor de start van nieuwbouw in de Waalsprong was de Griftdijk een weg buiten de bebouwde kom met slechts beperkte bebouwing in de omgeving. Door de bouw van de verschillende wijken aan weerszijden van de Griftdijk is deze functie volledig veranderd. Nu is de Griftdijk een weg door de wijk, met veel overstekende bewegingen en bebouwing op korte afstand van de weg. Deze nieuwe functie vraagt om een andere (lagere) verkeersintensiteit. Met de aanleg van de Keizer Hendrik VI-Singel en de Margareta van Mechelenweg zijn alternatieve wegen aangelegd die wel geschikt zijn voor het verwerken van grotere hoeveelheden verkeer. Omdat veel mensen desondanks gebruik blijven maken van de Griftdijk en Griftdijk Noord, en niet van de nieuwe routes, nemen zonder verdere maatregelen de barrièrewerking en verkeersveiligheidsproblemen op de Griftdijk toe.

Op dit moment speelt er veel rondom de Griftdijk en Griftdijk Noord. Op 2 april 2024 heeft het college de notitie Actualisatie inrichting Griftdijk vastgesteld. Deze notitie beschrijft de resultaten van een verkenning naar de gewenste functie en inrichting van de Griftdijk en de benodigde stappen om tot deze functie en inrichting te komen. In de participatie voorafgaand aan de notitie Actualisatie inrichting Griftdijk is het voornemen de spitsknip uit te breiden naar 24-uursknip ook gecommuniceerd naar belanghebbenden. Er is een verkenning uitgevoerd van de mogelijkheden voor het aanpassen van de weginrichting van de Griftdijk en de Griftdijk Noord. Deze maatregelen zijn alleen haalbaar als de intensiteiten op de Griftdijk aansluiten bij de nieuwe inrichting. Het is daarom wenselijk om op korte termijn de bestaande spitsknip om te zetten naar een 24-uursknip.

Verkeersintensiteiten

Op basis van de huidige inrichting van de Griftdijk en Griftdijk-Noord is een kritische grenswaarde voor de verkeersintensiteit bepaald van circa 800 tot 1000 motorvoertuigen per uur, zoals ook is meegegeven in de brief aan de raad van 24 maart 2020. Kencijfers van het CROW geven echter nog strengere grenswaardes mee. Zo geeft CROW publicatie “Langzaam rijden gaat sneller” aan dat bij intensiteiten boven 700 motorvoertuigen per uur de overstekbaarheid voor volwassenen verslechtert. Voor kinderen en mensen met een beperking treedt dit al op bij intensiteiten boven 300 motorvoertuigen per uur. Deze CROW publicatie geeft aan dat daarom in de ontwerppraktijk vaak gerekend wordt met een maximale intensiteit van 400 motorvoertuigen per uur. De acceptabele verkeersintensiteit kan ook worden berekend met behulp van de ASVV 2021¹. Uitgaande van een wegbreedte van 6,50 meter is een zogeheten ‘hiaattijd’ (de tijd die elke minuut

¹ Aanbevelingen voor Verkeersvoorzieningen Binnen de Bebouwde Kom

tussen auto's door beschikbaar is om over te steken) nodig van ruim 10 seconden. Bij meer dan 600 motorvoertuigen per uur zijn er te weinig hiaten om de weg veilig over te steken.

Uit tellingen gemeten van 6 tot en met 20 juni 2024 is duidelijk dat de verkeersintensiteit op de Griftdijk buiten de spits regelmatig hoger ligt dan gewenst. Dit geldt voornamelijk in de uren voorafgaand aan het ingaan van de avondspits (tussen 14:00 en 16:00) of kort daarna (18:00-19:00). Ook op weekenddagen zien we echter regelmatig intensiteiten van rond of boven de 800 motorvoertuigen per uur. Intensiteiten van boven de 400 motorvoertuigen per uur treden gedurende de hele dag op, en worden alleen 's avonds en 's nachts, en soms tijdens de werking van de spitsknip niet gemeten. Deze tellingen zijn niet in de drukste verkeersperiode van het jaar zijn gemeten (het najaar kent structureel meer autoverkeer dan het voorjaar). Daarnaast zal door verdere woningbouw het verkeer in de komende jaren verder toenemen. Door de uitbreiding van de spitsknip naar een 24-uursknip zullen de verkeersintensiteiten op de Griftdijk, Griftdijk Noord en Italiëstraat fors dalen. Het regionale verkeersmodel geeft aan dat op deze wegen de hoeveelheid verkeer met ongeveer 1/3 zal afnemen. Daarmee is er voldoende aanleiding om de voorgenomen uitbreiding van de spitsknip naar 24-uursknip in te zetten. Zonder uitbreiding van de spitsknip naar 24-uursknip kan de oversteekbaarheid en veiligheid van de Griftdijk niet worden gewaarborgd.

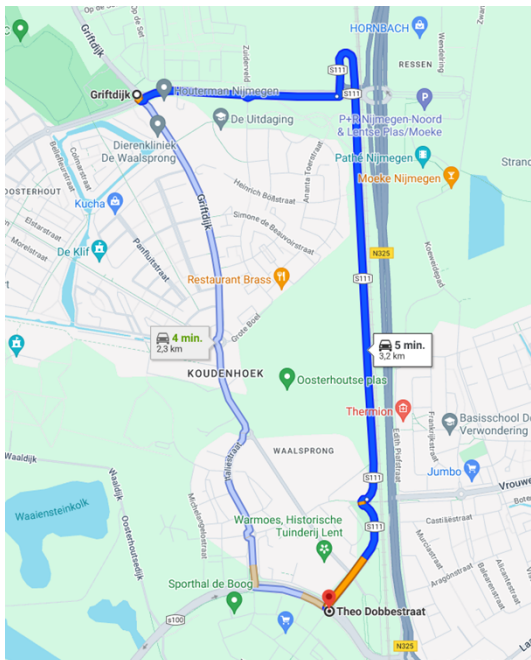
Inrichting 24-uursknip

De huidige spitsknip in de Griftdijk Noord is beperkt herkenbaar. De bebording die deze spitsknip aankondigt is complex, omdat hierop veel informatie moet worden weergegeven. Het invoeren van een 24-uursknip maakt de hoeveelheid informatie die moet worden weergegeven eenvoudiger. Hiermee kan de bebording versimpeld worden. Dit betreft niet alleen de bebording ter plaatse van de knip, maar ook bij de vooraankondigingen van deze knip. Het concept bebordingsplan is als bijlage toegevoegd aan deze brief.

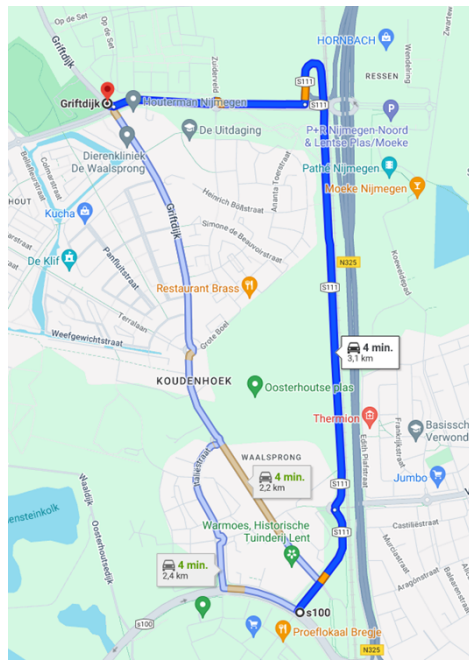
Naast de bebording die wordt aangebracht om de knip aan te geven, wordt ook de attentiewaarde van de knip te vergroot. Dit wordt gedaan door het aanbrengen van een gele coating zowel bij de knip zelf als bij beide aansluitingen op de rotondes nabij de knip. Op deze wijze kan beter worden voorkomen dat weggebruikers de knip passeren zonder dat zij doorhebben dat dit voor hen niet is toegestaan. In de huidige situatie zijn dergelijke maatregelen niet goed in te passen, omdat gedurende het grootste deel van de dag er geen sprake is van een bijzondere situatie.

Alternatieve route

Verkeer dat geen recht heeft op een ontheffing moet na invoering van de 24-uursknip (en in de huidige situatie tijdens de spits) kiezen voor een alternatieve route. De alternatieve route is hierbij uiteraard afhankelijk van herkomst en bestemming. Over het algemeen gesproken kan echter worden gesteld dat tussen de rotonde Griftdijk/Keizer Hendrik VI-singel en de Graaf Alardsingel (vice versa) de route over de Keizer Hendrik VI-singel en de Margareta van Mechelenweg als alternatieve route het meest geschikt is. Op basis van gemiddeld verkeer bedraagt op dit traject de extra reistijd 1 minuut (4 minuten via Griftdijk tov 5 minuten via Margareta van Mechelenweg).

Figuur 2: route in zuidelijke richting

Figuur 3: route in noordelijke richting

Uiteraard is de daadwerkelijke reistijd ook afhankelijk van het actuele verkeersaanbod. In uitzonderlijke gevallen kan de reistijd via de Margareta van Mechelenweg significant hoger uitvallen. Dit is dan het gevolg van filevorming op de Prins Mauritssingel/N325 in zuidelijke richting. Vanaf de Ovatonde kan verkeer in dit geval via de Margareta van Mechelenweg rijden om deze file te ontwijken. In dat geval kan het extra verkeer op deze route zorgen voor vertraging. Dit kan in sommige gevallen oplopen tot maximaal 10 minuten. In de maanden april en mei 2024 heeft deze situatie zich 2 keer voorgedaan in de ochtendspits en 6 keer in de avondspits. Daarbij is het belangrijk op te merken dat deze situatie in de deze twee maanden niet buiten de spitsstijden heeft plaatsgevonden. Daarom zou het uitbreiden van de spitsknip tot 24-uursknip naar verwachting niet tot meer toename van reistijd leiden dan de gebruikelijke 1 minuut. Ook zal bij een dergelijke verkeersdrukte de route via de Griftdijk, Griftdijk Noord en Italiëstraat eveneens vertraging oplopen. De extra reistijd ten opzichte van de route via de knip zal daarmee lager liggen dan de opgelopen vertraging.

Waarschuwbrieven en verbalen

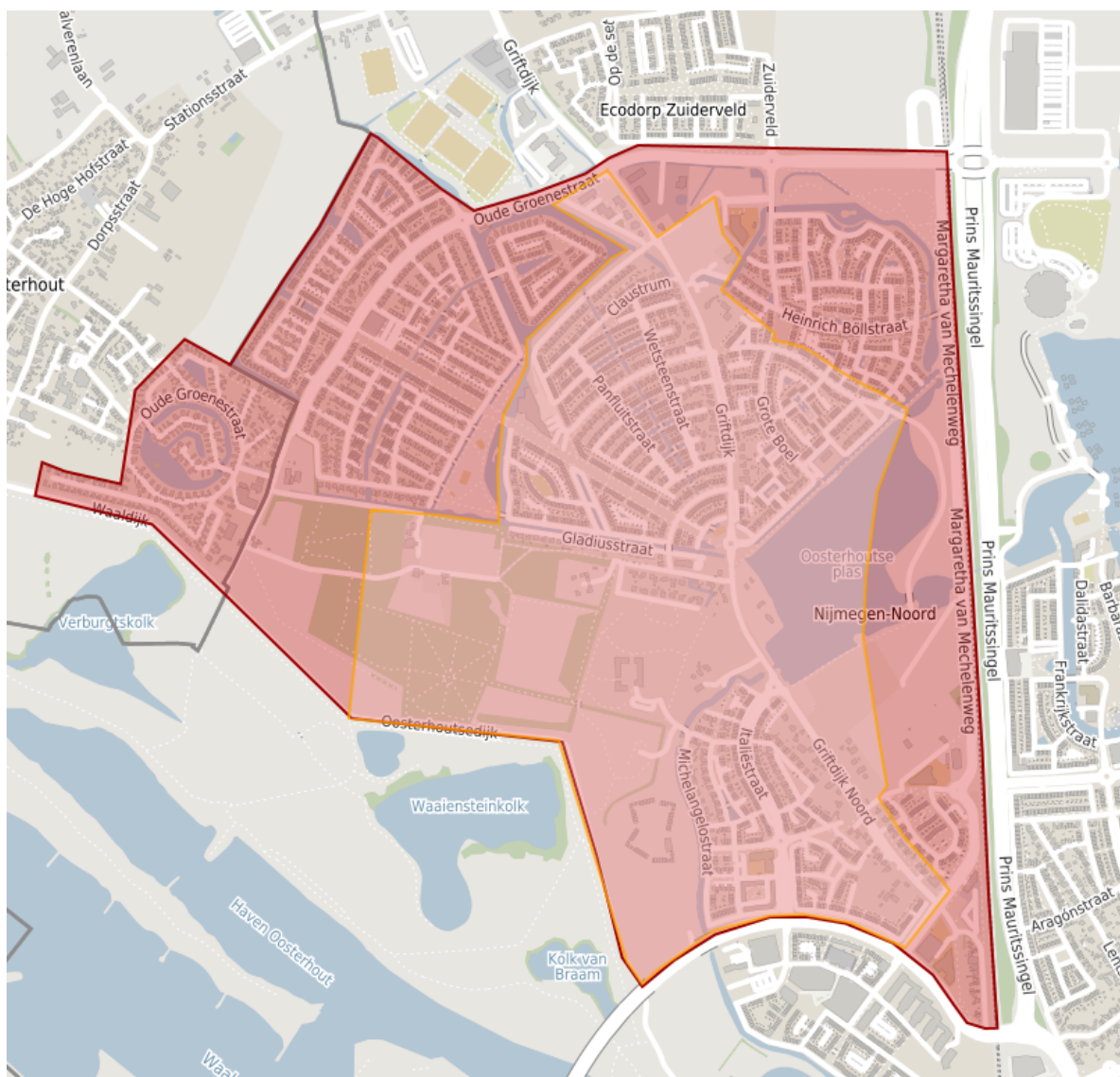
Sinds de invoering van de spitsknip worden eerste overtreders door de gemeente ingelicht over hun overtreding middels een waarschuwingsbrief. Pas bij een tweede overtreding wordt een verbaal verstuurd. Ten tijde van de evaluatie van de spitsknip in 2019 werden gemiddeld ruim 100 waarschuwbrieven per werkdag verstuurd. Dit was in maart 2020 gedaald tot gemiddeld 60 waarschuwbrieven per werkdag. Er was daarmee sprake van een dalende lijn in het aantal waarschuwbrieven en verbalen. Door de veranderingen in het verkeersgedrag als gevolg van de coronacrisis is het niet mogelijk deze tendens in de periode daarna door te trekken. De cijfers uit 2022 en 2023 laten echter zien dat

respectievelijk 6409 en 10252 waarschuwingsbrieven zijn verstuurd. Dit betekent dat in 2022 gemiddeld 25 waarschuwingsbrieven per dag werden verstuurd en in 2023 gemiddeld 40 per dag. Deze toename wordt verklaard door het feit dat na de coronacrisis het verkeer in 2023 weer verder is genormaliseerd, en door de algemene toename van het verkeer op de Griftdijk-Noord. Het aantal waarschuwingsbrieven in 2022 en 2023 ligt dus lager dan in zowel 2019 als 2020. Het aantal verbalen lag in 2022 op gemiddeld iets meer dan 9 per werkdag en in 2023 op iets meer dan 11 per werkdag.

Bij de evaluatie van de spitsknip in 2019 is aangegeven dat de hoge aantallen waarschuwingsbrieven en verbalen voor een groot deel te wijten zijn aan de onduidelijkheid van de bebording omtrent de spitsknip. Hoewel er maatregelen genomen zijn om dit verder te verduidelijken, blijft het door de complexiteit van de spitsknip moeilijk om deze bebording goed herkenbaar te maken. Bij de spitsknip geldt de hele dag een verbod voor vrachtwagens, geldt alleen tijdens de spits een verbod voor overige motorvoertuigen, waarbij vervolgens ontheffinghouders, lijnbussen en taxi's zijn uitgezonderd. Al deze informatie moet op borden worden weergegeven, waardoor het voor bestuurders moeilijk is om in één oogopslag de geldende regels te kunnen zien. Het invoeren van een 24-uursknip maakt het veel eenvoudiger om heldere en overzichtelijke bebording te plaatsen. Dit heeft te maken met het feit dat geen apart vrachtwagenverbod hoeft te worden aangegeven en dat de venstertijden niet meer gelden. De verwachting is dat met het invoeren van een 24-uursknip de situatie veel beter herkenbaar zal zijn en het aantal overtredingen lager zal liggen. Ook voor bijvoorbeeld navigatiesystemen is een 24-uursknip gemakkelijker op te nemen. Daarom kiezen we ervoor na invoering van de 24-uursknip geen waarschuwingsbrieven te blijven versturen, maar na een gewenningsperiode van twee maanden vervolgens over te gaan tot het direct verbaliseren van overtreders van het inrijverbod.

Ontheffingsgebied

In de huidige situatie hebben ongeveer 4063 huishoudens recht op een ontheffing voor de spitsknip op de Griftdijk Noord. Het betreft hier bewoners van de wijkdelen Woenderskamp, Koudenhoek, Grote Boel en Oosterhout in de gemeente Nijmegen en bewoners van Residence Tergouw in de gemeente Overbetuwe. In totaal zijn voor de inwoners van dit gebied 4153 ontheffingen verleend. Per adres kunnen maximaal twee ontheffingen worden aangevraagd. Het huidige ontheffingsgebied waarbinnen bewoners recht hebben op een ontheffing om de knip in de Griftdijk te passeren is ruim. Ook bewoners van delen van de wijk voor wie de alternatieve route via de Margareta van Mechelenweg geen significante omweg is hebben toch recht op een ontheffing. Het gaat hierbij om bewoners van het in onderstaande kaart geel omlijnde gebied. Dit betreft ongeveer de helft van de in totaal ruim 4000 adressen met recht op een ontheffing. Om de intensiteit op de Griftdijk verder te verlagen kan het op termijn wenselijk zijn om het ontheffingsgebied te verkleinen tot het gebied waarin bewoners op de Griftdijk ontsluiten en daarmee een grotere omrijfactor hebben dan het overige verkeer dat de Keizer Hendrik VI-singel en de Margareta van Mechelenweg als alternatieve route kan kiezen.

Figuur 1: Ontheffingsgebied knip Griftdijk, met geel omlijnd de mogelijke toekomstige verkleining

Op dit moment wordt geen wijziging van het ontheffingsgebied voorgesteld. Op basis van de eerdere evaluatie knip Griftdijk Noord uit 2019 is de verwachting dat met de invoering van de 24-uursknip de intensiteiten op de Griftdijk (Noord) voldoende zullen afnemen. Mocht echter blijken dat door de toegenomen ontwikkelingen en door het mobiliteitsgedrag van bewoners van de wijken met recht op een ontheffing de intensiteit toch onvoldoende afneemt, dan kan in de toekomst gekozen worden voor het verkleinen van het ontheffingsgebied. Hiervoor zullen wij jaarlijks de verkeersintensiteit ter hoogte van de knip monitoren. Wanneer de verkeersintensiteiten ook na invoering van de 24-uursknip regelmatig 700 motorvoertuigen per uur bereiken (op basis van de CROW kencijfers uit de publicatie 'Langzaam rijden gaat sneller'), zal verkleining van het ontheffingsgebied worden overwogen.

Draagvlak

Om tot de recentelijk door het college vastgestelde notitie Actualisatie inrichting Griftdijk te komen, is een uitgebreid participatietraject doorlopen. Het invoeren van een 24-uursknip of het anderszins autoluwe maken van de Griftdijk (Noord) is tijdens dit traject door veel belanghebbenden genoemd als mogelijke oplossing voor de overlast die omwonenden en weggebruikers ervaren door de drukte op de Griftdijk (Noord). Ook belangenverenigingen Veilig Verkeer Nederland en de Fietzersbond hebben aangegeven voorstander te zijn van een autoluwe Griftdijk. Zij staan positief tegenover een 24-uursknip. Tegelijkertijd werden er door een aantal bewoners zorgen geuit over de bereikbaarheid en het verplaatsen van drukte naar andere wegen wanneer een 24-uursknip wordt ingevoerd.

Vanuit dit project hebben we daarnaast gesproken met de Dorpsraad Oosterhout en met de Ondernemersvereniging Waalsprong. Zij geven aan zich zorgen te maken over de bereikbaarheid van Hof van Holland, de bestaande stad en ondernemers binnen het ontheffingsgebied. Zij vrezen voor lange omrijdtijden en toenemende drukte op wegen als de Margaretha van Mechelenweg, de Keizer Hendrik VI-singel en het noordelijke deel van de Griftdijk met gevaarlijke situaties als gevolg. Ook een aantal bewoners en ondernemers hebben schriftelijk hun zorgen geuit over de afsluiting. Omdat op de tijden dat er sprake is van (grotere) drukte op het omliggende wegennet de huidige spitsknip al van toepassing is, is de verwachting dat de invoering van de 24-uursknip niet tot veel langere reistijden zal leiden. Tijdens de spits kunnen reistijden incidenteel oplopen door drukte op met name de Margareta van Mechelenweg, maar buiten de spits is de kans daarop zeer klein.

Communicatie

Bij het omzetten van de spitsknip naar een 24-uursknip dienen bewoners van Nijmegen Noord en andere gebruikers van de Griftdijk uiteraard goed geïnformeerd te worden. Hierbij is het belangrijk om ook de buurgemeente Overbetuwe te betrekken in de communicatie. Op ambtelijk niveau is reeds overleg gevoerd met Overbetuwe. Hierbij zijn ook afspraken gemaakt over het gezamenlijk oppakken van de communicatie, waarbij vooral aandacht is voor het goed informeren van de bewoners van het dorp Oosterhout. Inmiddels zijn er ook gesprekken gevoerd met Dorpsraad Oosterhout en met de Ondernemersvereniging Waalsprong. In september wordt er uitgebreid gecommuniceerd over de knip via de verschillende gemeentekanalen, een persbericht, MijnWijkplan en de wijk- en dorpsraden. Belanghebbenden uit de omgeving ontvangen daarnaast een brief met daarin alle informatie over de 24-uursknip en een uitnodiging voor een inloophmoment in oktober. Tijdens dit inloophmoment in het Waalsprong Informatiecentrum kan men vragen stellen over de knip en hulp krijgen bij het aanvragen van een ontheffing. In de week voor het invoeren van de knip plaatsen we lichtborden (DRIP's) waarop we de afsluiting aankondigen.

Planning & Vervolg

Op dit moment is de planning om in te zetten op invoering van de 24-uursknip vanaf begin november 2024. Vervolgens kan er tot 1 januari 2025 een gewenningsperiode gelden, waarin waarschuwingsbrieven worden verstuurd. Vanaf 1 januari 2025 zullen boetes worden uitgedeeld aan mensen die zonder ontheffing door de knip rijden.

Voor het invoeren van een 24-uursknip is een verkeersbesluit noodzakelijk. Dit verkeersbesluit is een gemandateerd collegebesluit. Dit verkeersbesluit zal in de komende weken verder worden voorbereid. Na het vaststellen van het verkeersbesluit geldt er een bezwaarperiode van 6 weken. Uiteraard zullen omwonenden geïnformeerd worden over de mogelijkheden tot het indienen van een bezwaar op het verkeersbesluit.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester

Bijlagen

Concept Ontwerptekeningen & Bebodingsplan Knip Griftdijk Noord